

Overzicht – Wet en regelgeving

Rechten en plichten

Wat zijn de rechten en plichten van een werknemer met een chronische ziekte? Lees hieronder de belangrijkste vragen en antwoorden. Het is belangrijk te beseffen dat de wetgeving richting biedt, maar dat de regels verschillen per persoon en situatie.

Mag een werkgever vragen naar mijn gezondheid?

Nee, daar mag nooit naar gevraagd worden. Niet tijdens het sollicitatiegesprek en ook niet erna. De Wet Medische Keuringen (WMK) verbiedt de werkgever medisch te keuren of te vragen naar iemands gezondheid. Tenzij er voor een functie bijzondere medische geschiktheidseisen gelden, bijvoorbeeld bij de brandweer of de luchtmacht.

Ben ik verplicht te vertellen dat ik MS heb?

Een werknemer is niet verplicht iets over zijn gezondheid te vertellen. Tegelijkertijd heeft een werknemer wél een mededelingsplicht voor feiten die van belang zijn voor de toekomstige werkgever of de beoogde functie. Met andere woorden: als MS je werkprestaties beïnvloedt, móet je openheid geven over jouw gezondheid. Als ik vertel dat ik MS heb, wat zijn dan mijn rechten? Het discriminatieverbod uit de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (WGBH/CZ) biedt bescherming. Deze wet bepaalt dat de werkgever geen onderscheid mag maken vanwege een handicap of chronische ziekte.

Stel: ik vertel niets, maar na vijf jaar kan ik door MS mijn werk niet meer goed uitvoeren.

Mag mijn werkgever mij dan ontslaan?

Op deze vraag is geen eenduidig antwoord te geven. Het hangt namelijk geheel af van de omstandigheden. Als de kans groot is dat MS later tot verzuim leidt, doe je er verstandig aan dit tijdens de sollicitatie al aan te geven. De werkgever kan namelijk een beroep doen op de zogenaamde 'regels van goede trouw' om je te ontslaan. Maar die regels mag een werkgever niet zomaar aanwenden. Bij twijfel kan juridische hulp uitsluitel geven.

Wetten

Participatiewet

Het uitgangspunt van deze wet is dat werkgevers (inclusief zorg) in 2026 garant staan voor 100.000 extra banen voor mensen met een beperking. De overheid helpt 25.000 mensen extra aan het werk. Mocht dit aantal niet bereikt zijn, dan gaat de overheid over tot een quotum: organisaties met meer dan 25 werknemers moeten dan minimaal 5% arbeidsgehandicapten in dienst hebben. Werkgevers die het quotum niet halen, krijgen een boete. Gemeenten krijgen verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de wet.

Arbeidsomstandighedenwet (arbobeleid)

Werkgevers zijn verplicht om een arbobeleid te voeren zodat werknemers veilig en gezond kunnen werken. Passende arbeidsomstandigheden vormen een belangrijke voorwaarde voor het kunnen uitvoeren van het werk zonder gezondheidsrisico's. Werkgever en werknemer zijn beiden verantwoordelijk voor een gezonde en veilige werkplek.

Wet verbetering poortwachter

Bij ziekteverlof gaat de Wet verbetering poortwachter in die de verantwoordelijkheid voor werkhervatting zowel bij de werkgever als de werknemer legt. De wet stelt voorwaarden en kent financiële gevolgen voor de werkgever en de werknemer als voldoende inspanningen op werkhervatting uitblijven.

Wet doorbetaling loon

Als je ziek wordt en niet meer kunt werken, is je werkgever verplicht om de eerste twee jaar van je ziekteverzuim tenminste 70% van jouw loon door te betalen. In het eerste jaar mag dit niet minder zijn dan het minimumloon. De hoogte van het uit te keren loon bij ziekteverzuim staat vermeld in je arbeidscontract of in de collectieve arbeidsovereenkomst (cao).

Ziektewet

In sommige situaties ontvang je geen loon, maar een ziektewetuitkering. Dat is het geval als je:

- Een Wajong-uitkering had toen je ziek werd.
- Een oproep- of uitzendkracht was toen je ziek werd.
- Een tijdelijk arbeidscontract had dat tijdens je ziekte afliep.
- Binnen vijf jaar ziek bent geworden nadat je een WGA-, WAO-, of WAZ-uitkering had.

WIA-uitkering

Op 1 januari 2006 maakte de Wet op de Arbeidsongeschiktheid (WAO) plaats voor de Wet WIA (Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen). Als je ongeveer twintig maanden ziek bent, krijg van je van het UWV een bericht dat je een WIA-uitkering kunt aanvragen. Het uitgangspunt hierbij is dat je zoveel mogelijk werkzaamheden verricht die je nog wel kunt uitvoeren. Het UWV bepaalt op basis van het re-integratieverslag of je in aanmerking komt voor een WIA-uitkering. Je werkgever is verplicht om zo'n verslag, samen met jouw medisch verslag van de arbodienst, te overhandigen aan het UWV. In een re-integratieverslag staat wat jij en je werkgever hebben ondernomen om jou binnen het bedrijf werkzaam te houden (bijvoorbeeld aangepast werk of een ander functie binnen het bedrijf). Er bestaan twee soorten WIA-uitkeringen: een WGA- en een IVA-uitkering.

WGA-uitkering

WGA staat voor de regeling 'Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten'. Deze regeling is bedoeld voor mensen die voor 35% tot 80% arbeidsongeschikt zijn of voor mensen die 80% tot 100% arbeidsongeschikt zijn, maar wel kans hebben op herstel. Bij WGA geldt dat hoe meer je werkt, hoe hoger je inkomen is.

IVA-uitkering

Deze voorziening is bedoeld voor mensen die 80% tot 100% arbeidsongeschikt zijn verklaard en die geen of een kleine kans op herstel hebben. Bij een IVA-uitkering ontvang je ongeveer 75% van het loon dat je verdiende voordat je ziek werd.

Meer informatie over de voorzieningen, hoogtes en de duur van de tegemoetkomingen en ziektewet vind je op <https://www.uwv.nl/particulieren/>.

Korte samenvatting uitkeringen bij Multiple Sclerose

Bij ziekte is je werkgever verplicht je loon door te betalen. Op zijn minst krijg je 70% van je voormalig inkomen.

- In sommige situaties wordt je loon niet doorbetaald, maar krijg je een uitkering via de Ziektewet.
- Na twee jaar ziekte kun je een WIA-uitkering aanvragen bij het UWV. Je geestelijke en lichamelijke gesteldheid wordt getest en als blijkt dat je minder dan 35% arbeidsongeschikt bent, krijg je geen uitkering.
- Als je 35 tot 80% arbeidsongeschikt bent, krijg je een WGA-uitkering. De uitkering is een aanvulling op wat je zelf nog kunt verdienen.
- Als je 80 tot 100% arbeidsongeschikt bent, krijg je een IVA-uitkering. Dit is een arbeidsongeschiktheidsuitkering.

Meer lezen over de genoemde wetten? Ga naar [juridisch steunpunt](#) of [juridisch loket](#) (gratis informatie / betaald advies)